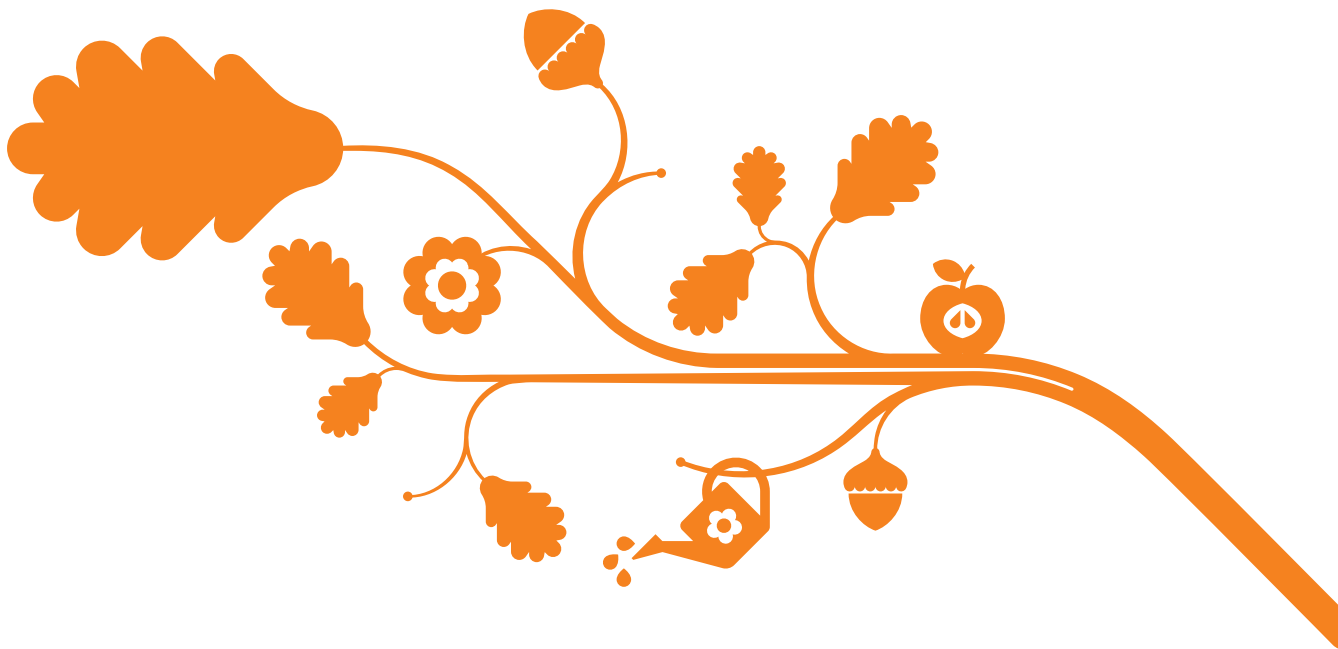

Vårt arbete med ägarstyrning och hållbarhet 2011

Swedbank Robur Fonder AB

Innehållsförteckning

Förord	3
2011 i korthet	4
Swedbank Robur- en ansvarstagande kapitalförvaltare	5
Hållbarhetsarbete och uppförandekod internt	5
Ansvar i våra fonder	5
Aktiv ägare för dig som kund	5
Aktiv ägare i valberedningar	6
Kundernas representant på bolagsstämman	6
Kapitalstruktur	6
Arvoden	6
Aktierelaterade incitamentsprogram	7
Medlemskap och nätverk	8
Ägarfrågor 2011	10
Ökad mångfald i styrelserna	10
Nyemissioner	10
Nyemissionsbemyndiganden	10
Arvoden	10
Aktierelaterade incitamentsprogram	10
Offentliga uppköpserbudanden	11
Hållbart värdeskapande	11
Dialog med ryska bolag	11
Hållbarhetsutvärdering av finansiella mäklares tjänster	11
Ägarfrågor i korthet 2011	12
Våra hållbarhetsfonder 2011	13
Hållbarhetsanalys	13
Bolagsdialoger	13
Ökad tydlighet för kund	14
Prisbelönt hållbarhetsanalys	14
Kriterier och process för hållbarhetsanalys	16
Hållbarhetsanalysens frågeställningar	17
Resurser och kontakt	18
Swedbank Roburs Miljö- och Etikråd	18
Kontakt	18

Förord

Swedbank Roburs¹ fonder är en stor ägare i många svenska bolag vilket gör ägararbetet till en viktig del av vårt förvaltningsuppdrag. Vi bedriver vårt ägararbete i syfte att bidra till en långsiktigt god avkastning för våra kunder. I den här rapporten vill vi beskriva hur vi inom Swedbank Robur arbetar som ansvarsfull ägare i bolagen som fonderna investerar i samt vårt arbete med hållbarhetsfonder. Vi kan som stor ägare göra skillnad. Vårt deltagande i valberedningar, bolagsstämmor och löpande dialoger med ledning och styrelse samt i branschorganisationer och nätverk ger oss goda möjligheter att påverka.

Inom bolagsstyrningsområdet har vi under de senaste åren påverkat praxis genom vårt omfattande valberedningsarbete, vilket har resulterat i mer strukturerade styrelseutvärderingar med intervjuer av befintliga ledamöter, väldefinierade kravprofiler och större mångfald i styrelserna. Vi ställer krav på tydliga prestationer för tilldelning i aktierelaterade incitamentsprogram och en transparent redovisning av utfall. Inom EU har allt större fokus riktats mot regelverken för bolagsstyrning i noterade bolag. Under året har vi, via Fondbolagens förening och Institutionella ägares förening för regleringsfrågor på aktiemarknaden, deltagit i remissarbetet med Europeiska kommissionens grönbok² om bolagsstyrning och ägarutövande. Vår uppfattning är att eventuella regleringar bör vara principbaserade och lämnas till medlemsländerna att utformas och implementeras efter förutsättningarna i respektive land istället för att regleras på detaljnivå.

Swedbank Roburs särskilda hållbarhetsfonder kännetecknas av ett aktivt val att enbart investera i de bolag som har det bästa hållbarhetsarbetet i varje bransch och att avstå från investeringar i övriga bolag. Vår långa erfarenhet av hållbarhetsanalys ger oss också goda möjligheter att aktivt påverka bolag att utveckla sitt hållbarhetsarbete. Att integrera hållbarhet i affärerna är naturligt för framgångsrika företag. Vi har noterat framsteg hos bolagen men ser fortfarande möjligheter till ytterligare förbättringar. Exempel på bolagsdialoger som vi drivit under året är risker vid oljeutvinning i Arktis med internationella oljebolag samt hur svenska teleoperatörer säkerställer att deras tjänster inte äventyrar yttrandefrihet och mänskliga rättigheter i Eurasien. Vanliga förbättringspunkter i de flesta branscher är ett mer utvecklat leverantörskontrollarbete och ett systematiskt arbete för god affärsetik.

Som kund i Swedbank Robur kan du vara med och påverka bolagen att ta ansvar. Du kan känna dig inflytelserik! Välkommen också att besöka vår webbplats swedbankrobur.se för mer information.

Marianne Nilsson, chef Ägarstyrning och hållbarhet

¹Genomgående i rapporten används Swedbank Robur för Swedbank Robur Fonder AB.

²En grönbok (Green Book) är ett diskussionsdokument som Europeiska kommissionen sammanställer inför ny lagstiftning där olika instanser och personer ges tillfälle att lämna åsikter inom området.

2011 i korthet

- Vi deltog i 66 valberedningar. Valberedningarna i svensknoterade bolag bedriver ett strukturerat arbete för att bereda förslag inför årsstämmorna.
- Våren är en intensiv period för bolagsstämmor. Sammantaget bedömer vi att årets stämmosäsong avlöpte väl. Facit för hela året blev att vi deltog i nära 150 bolagsstämmor.
- Vi deltog i remissarbetet med Europeiska kommissionens grönbok om bolagsstyrning och ägarutövande.
- Vi deltog aktivt i investerarsamarbetet Hållbart värdeskapande som under året genomförde en enkätundersökning bland de 100 största bolagen på NASDAQ OMX Stockholm kring deras arbete med hållbarhet och bolagsstyrning.
- Vi analyserade ca 1800 utländska bolags hållbarhetsarbete. Dessutom analyserade vi och förde dialog med ett 70-tal svenska bolag kring deras hållbarhetsarbete.
- För våra hållbarhetsfonders räkning inledde vi bolagsdialoger om oljeutvinning i Arktis och barnarbete vid kakaoplantager i Afrika. Vi fortsatte vår dialog med teleoperatörer om mänskliga rättigheter och affärsetik och vi formulerade även en ståndpunkt om palmolja.
- Andelsägarna i våra ideella fonder delade ut 33 miljoner kronor till ideella organisationer.
- Inom ramen för SWESIF har vi varit med och utvecklat en informationsstandard för hållbarhetsfonder, s.k. hållbarhetsprofiler, vilka ska underlätta för de kunder som vill jämföra vad olika fonder står för.

Swedbank Robur - en ansvarstagande kapitalförvaltare

Swedbank Robur är Sveriges största och en av Nordens ledande kapitalförvaltare. Vi är ett helägt dotterbolag till Swedbank med mer än 4 miljoner kunder totalt i Sverige och Baltikum. Vi förvaltar drygt 700 miljarder kronor varav omkring 2/3 i fonder och 1/3 i skräddarsydda uppdrag. Av det totala kapitalet förvaltas cirka 275 miljarder kronor utifrån någon form av särskilda hållbarhetskriterier. Mer information om vårt arbete för våra fonder med de mest långtgående kraven på hållbarhet hittar du på sidan 13.

Hållbarhetsarbete och uppförandekod internt

Swedbank Roburs verksamhet är miljöcertifierad enligt ISO 14001. Det interna miljöarbetet drivs och följs upp av vår miljökoordinator och bygger på Swedbanks koncerngemensamma hållbarhetspolicy. Gemensamt inom koncernen finns även en uppförandekod som klargör riktlinjer för de anställda, vikten av eget omdöme och ansvaret att leva enligt de koncerngemensamma värderingarna: öppen, enkel och omtänksam. Swedbank har även åtagit sig att följa FN:s Global Compact. Ända sedan starten 1820, har samhällsengagemang varit centralt för Swedbanks affärsmodell och vi ska arbeta långsiktigt för att främja ett hållbart samhälle.

Ansvar i våra fonder

Som en av Nordens största kapitalförvaltare och därigenom betydande aktieägare i många svenska börsnoterade bolag arbetar vi aktivt med ägarstyrning och hållbarhetsfrågor. Swedbank Robur anser att bolagsstyrning och hållbarhetsfrågor (mänskliga rättigheter, anställdas arbetsvillkor och rättigheter, miljö- och klimatfrågor samt af-färsetik) kan påverka avkastningen för fonderna. Vi har också ett ansvar att agera i dessa frågor för våra kunders räkning. Swedbank Robur har skrivit under FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, (Principles for Responsible Investment, PRI, www.unpri.org), ett öppet globalt initiativ för institutionella investerare som lanserades 2006. Det innebär bland annat att vi har ett åtagande att rapportera våra aktiviteter inom dessa områden till PRI.

Våra kunder ska inte bara förvänta sig en professionell förvaltning av sin investering, de ska även känna sig trygga med att Swedbank Robur är en aktiv ägare. Vi bedriver vårt ägararbete i syfte

att bidra till en långsiktigt god avkastning för alla våra kunder. I vår ägarpolicy, som finns att läsa i sin helhet på vår webbplats swedbankrobur.se, beskriver vi hur vi utövar vår ägarstyrning och vilka krav vi ställer på de bolag fonderna investerar i.

I alla våra fonder kommer hållbarhetsfrågor in som en del av vår investeringsprocess. Vi väljer ibland att avstå från investering i bolag utifrån hållbarhetsskäl. Våra fonder investerar till exempel inte i bolag som är involverade i tillverkning av klusterbomber och personminor (med undantag för fond-i-fonder och indexfonder).

För de kunder som vill att hållbarhetsfrågor är avgörande för en investering erbjuder vi våra hållbarhetsfonder.

Aktiv ägare för dig som kund

God bolagsstyrning handlar om den övergripande skötseln och driften av bolaget och därmed om hur bolaget långsiktigt skapar värde för sina ägare.

Vi är övertygade om att en god bolagsstyrning, med en klar rollfördelning, en transparent process och respekt för samtliga ägarintressen, skapar en bättre avkastning på investerarnas kapital.

Utifrån ett svenskt perspektiv med en stark tradition av självreglering inom bolagsstyrning och ett starkt ägarengagemang anser vi det viktigt att värna den svenska modellen för bolagsstyrning.

Vårt ägarutövande sker i första hand inför och på bolagsstämmor samt genom en löpande dialog med styrelse och ledning. Ibland är det också lämpligt att samverka med andra ägare.

Viktiga ägarfrågor är till exempel valberedningsarbetet med framtagande av förslag av styrelse och revisorer samt ersättningar till dessa. Kapitalstruktur och utdelningspolitik, offentliga uppköpserbjudanden, aktierelaterade incitamentsprogram och hållbarhet är andra frågor där vi agerar aktivt i vår ägarroll.

Utöver de formella frågor som regleras i bl. a. lagstiftning och i Svensk kod för bolagsstyrning arbetar vi löpande med att påverka bolagen att väl tillvarata samtliga aktieägares intressen, bl.a. genom att verka för värdeskapande åtgärder, god kontroll och relevant informationsgivning. Vår uppfattning är att öppenhet och information ökar förtroendet för aktiemarknaden.

Det är många personer som är involverade i arbetet med ägarstyrning. Arbetet koordineras inom enheten för ägarstyrning men personer från både ledning och kapitalförvaltning är aktiva i arbetet, liksom de oberoende styrelseledamöterna i Swedbank Robur. Vi har även möjlighet att anlita utomstående konsulter.

Aktiv ägare i valberedningar

I många bolag är Swedbank Roburs fonder bland de största ägarna och vi deltar därför i valberedningsarbetet inför årsstämman. Valberedningen är ett beredningsorgan med syfte att ta fram ett förslag till årsstämman för bland annat val av styrelse och revisorer samt arvoden till dessa. Det är väsentligt att det inom styrelsen finns en bred kompetens och erfarenhet utifrån behovet i det specifika bolagets verksamhet och komplexitet. Vi tror på mångfald i styrelser och eftersträvar en jämn könsfördelning.

Arbetsprocessen i valberedningarna har med åren blivit alltmer strukturerad med systematiska styrelseutvärderingar inklusive intervjuer med befintliga styrelseledamöter, definierade kravprofiler för nya styrelseledamöter och intervjuer med kandidater. Ledamöternas oberoende prövas och balansen mellan beroende och oberoende ledamöter utvärderas. Valberedningen tar även fram förslag för hur framtida valberedningar ska utses och vara sammansatta.

Kundernas representant på bolagsstämman

I Sverige deltar vi normalt på bolagsstämman med egen representation och i utländska bolag deltar vi genom fullmaktsröstning. Vårt ägande är oftast betydligt mindre i bolag som är noterade på utländska börser och vi röstar därför endast i begränsad omfattning i sådana bolag. Vi analyserar styrelsens och aktieägarnas förslag till bolagsstämmans beslut utifrån vår ägarpolicy och vad vi anser vara bäst för bolaget och våra kunder.

På vår webbplats swedbankrobur.se uppdateras information löpande om vilka bolagsstämmor och valberedningar vi deltagit i samt vårt ställningstagande i särskilda frågor.

Kapitalstruktur

Många beslut på bolagsstämman berör bolagets kapitalstruktur. Swedbank Roburs uppfattning är att bolag ska ha en effektiv kapitalstruktur med de finansiella resurser som krävs för att säkerställa och utveckla bolagets affär. Den valda kapitalstrukturen och utdelningspolicy ska tydligt motiveras. Nyemissioner ska i första hand ske som kontantemissioner med företräde för de befintliga aktieägarna. I de fall styrelsen söker bemyndigande av bolagsstämman att besluta om riktade nyemissioner kräver vi tydliga besked om syfte och motiv utifrån bolagets specifika situation. Endast i undantagsfall bör bemyndiganden omfatta riktade kontantemissioner och i så fall till marknadskurs.

Arvoden

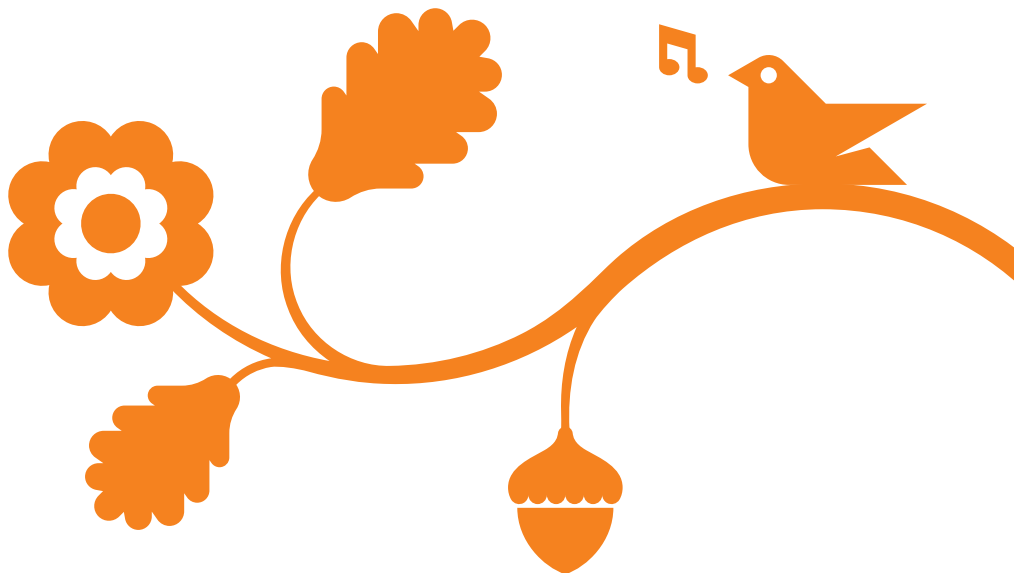
Swedbank Robur förordar huvudsakligen fasta styrelsearvoden framför rörliga. Rörliga komponenter, till exempel kopplat till den långsiktiga aktiekursutvecklingen, kan undantagsvis accepteras om det särskilt kan motiveras och om styrelsens kontrollerande funktion inte åsidosätts eller kan ifrågasättas. Vi anser att styrelseledamöter bör vara aktieägare i bolaget. Vår generella uppfattning är att eventuella arvodeshöjningar bör ske successivt och utifrån vad som är motiverat i det enskilda bolaget.

Styrelsen ansvarar för att det finns en väl avvägd ersättningspolicy anpassad efter bolagets förhållanden och att företagsledningens avtal är rimliga. Till den del policyn omfattar företagsledningen ska den godkännas av bolagsstämman.

Aktierelaterade incitamentsprogram

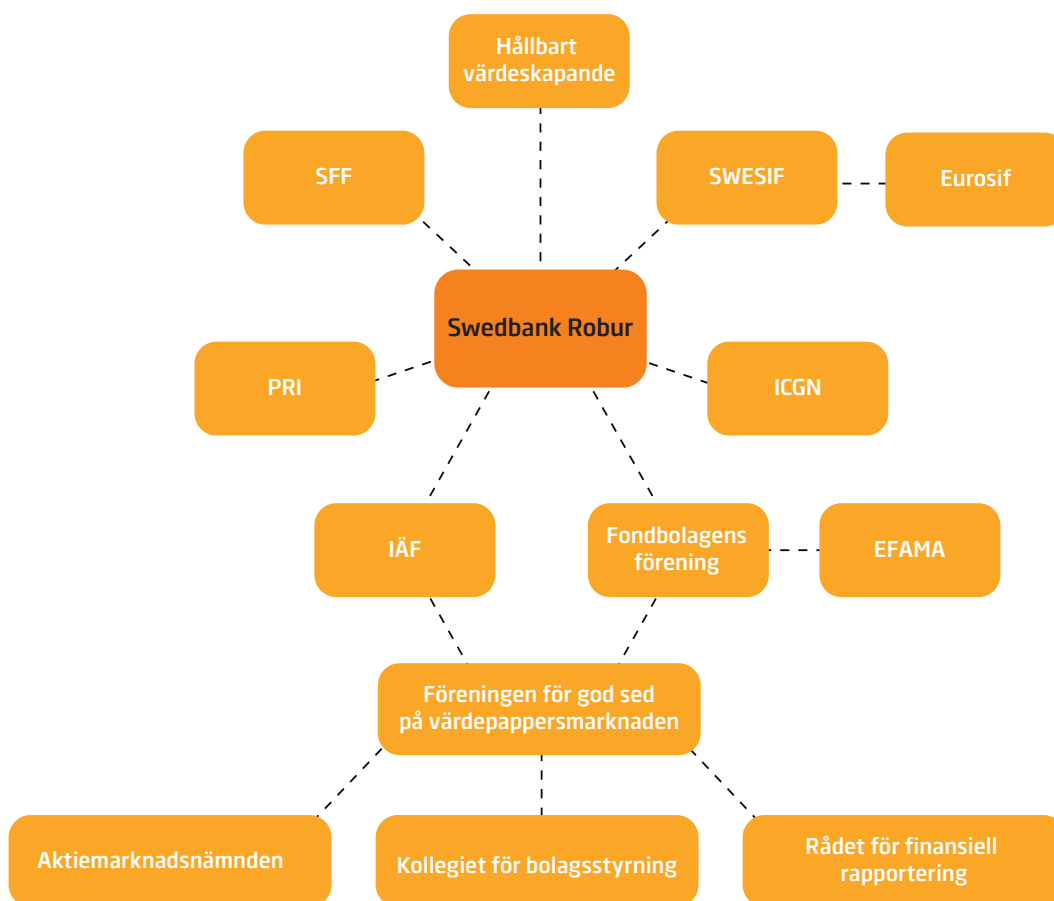
Alla aktiekursrelaterade incitamentsprogram ska beslutas av bolagsstämman. Styrelsen har det fulla ansvaret för utformningen av programmen och måste kunna förklara och motivera sitt förslag. Styrelsen bör också presentera en utvärdering av tidigare program och redogöra för hur det har bidragit till långsiktig värdeutveckling för aktieägarna. Aktieägarna ska få utförlig information om programmets utformning och konsekvenser i form av utspädningseffekter och kostnader vid både förväntat och maximalt utfall.

Swedbank Roburs uppfattning är att aktierelaterade incitamentsprogram bör vara långsiktiga och leda till ett eget aktieäggande. Tilldelningar ska baseras på tydliga motprestationer i form av egeninvestering och/eller i form av uppfyllelse av i förväg väl definierade mål. Våra diskussioner med bolagsstyrelserna har i många fall medfört högre prestationskrav, rimligare omfattning samt bättre information än i de ursprungliga förslagen. Vi har fört diskussion med flera bolag om ökad transparens genom att i efterhand i årsredovisningen redogöra för vilka prestationsvillkor som krävs för tilldelning om det inte ansetts möjligt, till exempel av konkurrensskäl, att inför stämmobesluten offentliggöra dessa.

Medlemskap och nätverk

Swedbank Robur är medlem och deltar aktivt i olika organisationer och nätverk för att verka för god självreglering och affärsetik och för att hålla oss väl informerade om viktiga frågor inom vår bransch och omvärld.

PRI- Principles for Responsible Investment, FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, är ett öppet globalt initiativ för institutionella investerare med utgångspunkten att miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsfrågor kan påverka avkastningen och att investerare har ett ansvar att agera i dessa frågor.

SFF- Svenska finansanalytikerföreningen är en medlemsorganisation för finansanalytiker verksamma på den svenska kapitalmarknaden. Föreningen har bland annat en arbetsgrupp för Corporate Responsibility.

Hållbart värdeskapande- Ett samarbetsprojekt initierat av investerare med syfte att lyfta betydelsen av att bolag har ett strukturerat hållbarhetsarbete och en bra hållbarhetsredovisning för att investerarna ska kunna fatta investeringsbeslut och ha underlag för bolagspåverkan.

SWESIF- Ett oberoende nätverk för organisationer som arbetar för eller med hållbara investeringar i Sverige. SWESIF är medlem i **Eurosis** som är ett europeiskt nätverk och tankesmedja vars syfte är att utveckla hållbarhetsfrågor genom den europeiska finansmarknaden.

ICGN- International Corporate Governance Network är en global medlemsorganisation som verkar för att höja standarden inom bolagsstyrning internationellt.

Fondbolagens förening- En branschorganisation med uppgift att ta tillvara fondspararnas och fondbolagens intressen och en av huvudmännen till Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden. Fondbolagens Förening är medlem i **EFAMA**, en representationsförening för den europeiska kapitalförvaltningsindustrin.

Institutionella ägares förening för regleringsfrågor på aktiemarknaden (IÄF)- Föreningen har till syfte att främja en god utveckling av självregleringen på aktiemarknaden och är en av huvudmännen till Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden.

Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden- Föreningen har till ändamål att främja iakttagande och utveckling av god sed på värdepappersmarknaden. Föreningen verkar för detta ändamål genom sina sakorgan Aktiemarknadsnämnden, Kollegiet för svensk bolagsstyrning och Rådet för finansiell rapportering. En av föreningens främsta uppgifter är att utse ledamöterna i dessa.

Aktiemarknadsnämnden- Nämnden verkar för god sed på den svenska aktiemarknaden genom uttalanden, rådgivning och information. Nämnden har till viss del sin förebild i The London City Panel on Takeovers and Mergers (Takeover-panelen).

Kollegiet för svensk bolagsstyrning- Kollegiet har det övergripande uppdraget att förvalta svensk kod för bolagsstyrning och på andra sätt främja god bolagsstyrning i svenska börsnoterade bolag.

Rådet för finansiell rapportering- Rådet verkar för att anpassa och utveckla god redovisningssed samt finansiell rapportering för noterade bolag i Sverige. Rådet tillvarar även svenska intressen gällande redovisningsfrågor internationellt.

Ägarfrågor 2011

Swedbank Roburs uppfattning är att dialogen mellan bolag och ägare samt sinsemellan ägarna i Sverige huvudsakligen fungerar väl. Det kommer till uttryck såväl i diskussioner inför bolagsstämmorna som i dialoger om bolagens hållbarhetsarbete. Historiskt har vi prioriterat att vara mest aktiva i svensknoterade bolag men vi har under året utökat vår dialog med utländska bolag främst i hållbarhetsfrågor. Efter den avslutade bolagsstämmonsäsongen 2011 i Sverige kan vi sammanfattningsvis konstatera att praxis för formalia har etablerats och i de flesta fall är bolagsstämmorna väl förberedda med bolagsspecifika frågor i fokus.

Ökad mångfald i styrelserna

Swedbank Robur lägger ned ett stort arbete och starkt engagemang i valberedningsarbetet i bolagen för att valberedningen ska kunna föreslå bolagsstämman bästa möjliga styrelse. Vi eftersträvar en ökad mångfald i styrelserna och en jämnare könsfördelning. I snitt nyvaldes 10 % av ledamöterna i de styrelser där vi deltog i valberedningen och av de nyvalda ledamöterna var 31 % kvinnor. I de bolag där Swedbank Robur deltagit i valberedningen är andelen kvinnor i styrelsen 27 % vilket är högre än genomsnittet.³

Nyemissioner

På en extra bolagsstämma i Industrivärden röstade vi för att godkänna styrelsens beslut om en andra riktad kontantemission av konvertibler på en etablerad marknad för kapitalanskaffning liknande den som gjordes ett år tidigare. Vårt beslut beaktade bl.a. de svårigheter ett invest-mentbolag, som handlas med rabatt, har att göra en företrädesemission och att villkoren i övrigt var rimliga.

Vi har röstat för och deltagit i nyemissioner med företrädesrätt för bolagets befintliga aktieägare i Hexpol, Swedish Orphan Biovitrum och KappAhl.

Vi har på extra bolagsstämmor i Mekonomen, Securitas och Sandvik röstat för riktade apportemissioner i samband med förvärv.

Nyemissionsbemyndiganden

Vi röstade emot förslag om nyemissionsbemyndiganden i AstraZeneca, Enquest och Alliance Oil Company eftersom vi ansåg att dessa var för omfattande och betydligt större än vad vi anser vara lämpligt för denna typ av bemyndigande. I AstraZeneca och Enquest röstade vi även emot styrelsens förslag att förkorta kallelsetiden för extra bolagsstämmor från 21 dagar till 14 dagar då det skulle medföra sämre möjligheter för aktieägarna till förberedelser och till att delta i bolagsstämman.

På årsstämman i Meda röstade vi även i år för ett bemyndigande till styrelsen att besluta om riktade kontantemissioner av konvertibler på en etablerad marknad för kapitalanskaffning.

Arvoden

Årsstämman i Alliance Oil Company beslutade om oförändrade styrelsearvoden i enlighet med valberedningens förslag. Swedbank Robur röstade emot förslaget i likhet med föregående år då arvodena för bl.a. ordinarie styrelseledamöter dubbletades. Vi anser inte nivån försvarlig vid en jämförelse med andra bolag noterade i Sverige av motsvarande storlek och komplexitet. Styrelsen uppmanades också, i likhet med föregående år, att upphöra att tilldela optioner till styrelseledamöter som inte är anställda i bolaget då det inte är i linje med praxis för god bolagsstyrning i Sverige.

³ Genomsnittet för svenska aktiemarknadsbolag som helhet är enligt SIS Ägarservice, 23,7 %.

Aktierelaterade incitamentsprogram

På Atlas Copcos, Loomis, Securitas och Unibets bolagsstämmor framförde vi vår åsikt om ökad transparens avseende att i efterhand i årsredovisningen redogöra för vilka prestationsvillkor som krävts för tilldelning. Vi har fört liknande diskussioner med styrelsen i Oriflame. I AstraZeneca avstod vi från att godkänna ersättningsrapporten på grund av optionsprogram som vi röstade emot på föregående års bolagsstämma.

En extra bolagsstämma i Aspiro i oktober beslutade att godkänna styrelsens förslag till personaloptionsprogram. Swedbank Robur fonder röstade i likhet med tidigare år nej till förslaget då det saknade prestationskrav. Vi ansåg även att programmets utspädning var hög.

Offentliga uppköpserbudanden

Vi utvärderade Galdermas offentliga uppköpserbudandet på Q-med. Efter att Swedbank Robur tillsammans med andra institutionella ägare meddelat att vi inte accepterade budet, höjdes det från 75 kronor till 79 kronor kontant per aktie varvid budet accepterades.

Stanley Black and Decker offentliggjorde i juni ett kontantbud om 18 SEK per aktie i Niscayah, vilket också rekommenderades av det oberoende utskottet i styrelsen. Swedbank Roburs fonder accepterade budet.

Sandvik lämnade i slutet av året ett rekommenderat offentligt erbjudande att förvärva samtliga utestående aktier i dotterbolaget Seco Tools mot vederlag i aktier i Sandvik. Swedbank Roburs fonder accepterade erbjudandet.

Hållbart värdeskapande

Vi deltog i det branschgemensamma samarbetsprojektet Hållbart värdeskapande. Projektet startades 2009 av 14 stora svenska investerare. Samarbetet vill lyfta betydelsen av att bolag arbetar strukturerat med hållbarhetsfrågor för långsiktigt värdeskapande och för att ge investerare hållbarhetsinformation som underlag för investeringsbeslut och ägaraktiviteter. Under 2011 genomförde initiativet en enkätundersökning bland de 100 största bolagen på NASDAQ OMX Stockholm i syfte att följa upp utvecklingen av hållbarhetsfrågor bland bolagen och dessutom anordnades ett seminarium med rundabordssamtal för bolag och investerare.

Dialog med ryska bolag

Vi fortsatte vår dialog med ryska bolag för att lyfta hållbarhetsfrågor. Dialogen inleddes 2010 med skriftlig kontakt kring generella hållbarhetsfrågor till cirka femton bolag i branscherna gruv, energi, teleoperatörer och finans. Under 2011 analyserade vi resultaten och gick vidare med riktade bolagsdialoger med fokus på förbättringsbehov inom områdena miljö och säkerhet.

Hållbarhetsutvärdering av finansiella mäklares tjänster

Swedbank Robur utvärderar sedan flera år tillbaka sina finansiella motparters tjänster inom hållbarhetsområdet två gånger per år. Ett tiotal utländska mäklarhus har idag hållbarhetstjänster som t.ex. att integrera hållbarhetsfrågor i finansiella analyser av bolag. Under 2011 deltog vi även i ett initiativ anordnat av SWESIF för att gemensamt visa på behovet av att de svenska finansiella mäklarhusen utvecklar hållbarhetstjänster.

Ägarfrågor i korthet 2011	
Deltagande i antal valberedningar	66
Deltagande i antal bolagsstämmor varav extra bolagsstämmor	148 20
Riktad kontantemission som Swedbank Robur röstat för	Industrivärlden
Nyemissioner med företräde för befintliga aktieägare som Swedbank Robur röstat för och deltagit i	Hexpol, Swedish Orphan Biovitrum och KappAhl
Riktade apportemissioner som Swedbank Robur röstat för	Securitas, Mekonomen och Sandvik
Nyemissionsbemyndiganden som Swedbank Robur röstat emot	AstraZeneca, Enquest och Alliance Oil Company
Styrelsearvodena som Swedbank Robur röstat emot	Alliance Oil Company
Antal aktierelaterade incitamentsprogram som utvärderats	40-tal
Aktierelaterade incitamentsprogram, uttalanden på bolagsstämman	Atlas Copco, Loomis, Securitas, Unibet och Aspiro
Aktierelaterat incitamentsprogram som Swedbank Robur röstat emot	Aspiro
Uppköpserbjudanden som utvärderats och accepterats	Q-med, Niscayah och Seco Tools
Förslag om förkortad kallelsetid till extra bolagsstämmor som Swedbank Robur röstat emot	AstraZeneca och Enquest
Deltagande i det branschgemensamma initiativet Hållbart värdeskapande som genomförde en enkätundersökning av svensknoterade bolags hållbarhetsarbete.	100 största bolagen på Nasdaq OMX Stockholm. Svarefrekvens 82 %.
Fortsatt hållbarhetsdialog med ryska bolag med fokus på miljö och säkerhet.	Dialog med cirka 10 ryska bolag.

Våra hållbarhetsfonder 2011

Swedbank Robur erbjuder hållbarhetsfonder inom fondfamiljerna Ethica och Talenten. Dessutom har vi ideella fonder som t.ex. Humanfonden och skräddarsydda fonduppdrag. I våra hållbarhetsfonder investerar vi bara i de bolag som är bäst i varje bransch på mänskliga rättigheter, anställdas arbetsvillkor och rättigheter, miljö- och klimatfrågor samt affärsetik. För våra kunder varierar motiven för att investera i fonder med hållbarhetsprofil. Vissa vill vara med och påverka bolagen att utveckla sitt hållbarhetsarbete, andra vill inte investera i vissa typer av verksamheter och andra ser hållbara investeringar som en god affär för sitt sparande.

Hållbarhetsanalys

Våra hållbarhetsfonder investerar bara i de bolag som bäst hanterar sina hållbarhetsfrågor utifrån den bransch de är verksamma i. Under 2011 genomförde vi hållbarhetsanalyser av 70 svensknoterade bolag och vi bedömde ca 1800 utländska bolags hållbarhetsarbete.

Ideellt sparande 2011

De sparare som väljer att investera i ideella fonder har inte bara valt ett hållbart sparande, de bidrar även till ideellt arbete genom att skänka pengar till välgörande ändamål. 1-2 procent av fondvärdet avsätts till den organisation som kunden har valt bland ett 70-tal anslutna organisationer. En gång om året delas de insamlade medlen ut på Hjärtedagen, ett arrangemang med inbjudna talare från näringsliv och organisationer. Under 2011 delades 33 miljoner kronor ut till de valda organisationerna.

Svensk hållbarhetsanalys 2011

Bransch	Exempel på kritiska hållbarhetsfrågor i våra branschanalyser
Dagligvaror	vatten, klimat, miljösortiment, råvaror (t.ex. palmolja)
Handel	leverantörsfrågor, kemikalier, klimat
Service	personalfrågor, säkerhet, miljötjänster
Transport	klimat, miljö
Teleoperatörer	affärsetik och mänskliga rättigheter i riskländer
Läkemedel	"Access to Medicine", miljöfrågor i tillverkningen, läkemedel i miljön, djurförsök
Bioteknik	forskningsetik, djurförsök
Medicinteknik	miljöfrågor i tillverkning och produktutveckling
IT-konsulter	personalfrågor
Mjukvara	personalfrågor
Elektronik	leverantörsfrågor, miljöfrågor i tillverkning och produktutveckling

Bolagsdialoger

Swedbank Robur för dialog i viktiga hållbarhetsfrågor med enskilda bolag. Det sker dels under analysen och dels löpande under året. Vid enskilda incidenter kontakter vi bolagen för att undersöka hur de hanterar den konkreta händelsen. Initiativ till bolagsdialoger kommer även från bolagen som vill ha vår syn på hur deras hållbarhetsarbete kan utvecklas eller hur vi ser på deras hållbarhetsredovisning.

Vissa frågor lyfter vi för en hel bransch. Då kontakter vi flera bolag samtidigt och sätter fokus på en specifik utmaning eller frågeställning. Genom vårt dialogarbete vill Swedbank Robur vara en inflytelserik aktör inom hållbarhetsfrågor.

Exempel på dialoger 2011

- Vi tog upp frågan om riskerna vid oljeutvinning i Arktis med oljebolag.
- Vi inledde dialog om risk för barnarbete vid kakaoplantager med bolag inom dagligvarubranschen.
- Vi fortsatte att diskutera mänskliga rättigheter och affärsetik med svenska teleoperatörer.
- Vi deltog i intressentdialog med bland annat svenska verkstads-, handels- och stålbolag.

Ökad tydlighet för kund

Idag kan det vara svårt för kunden att se skillnaden mellan olika typer av hållbarhetsfonder, etikfonder och miljöteknikfonder. Det finns inget regelverk eller standardiseringsförfarande för hur olika termer och begrepp ska användas. Vissa fonder väljer att investera enbart i de bolag som har ett långtgående hållbarhetsarbete, andra väljer endast bort bolag som hanterar kontroversiella produkter som t.ex. alkohol och vapen medan vissa fonder är specialiserade mot enbart miljöteknikbolag.

Swedbank Robur arbetar för ökad tydlighet kring alla de begrepp som används idag. Arbetet sker tillsammans med SWESIF (www.swesif.se) och syftet är att öka transparensen och underlätta för kund att jämföra olika fonder. Ett första steg är den så kallade Hållbarhetsprofilen, ett branschgemensamt sätt att redogöra för vad fonden väljer in, väljer bort eller om man arbetar med att påverka bolagen.

Prisbelönt hållbarhetsanalys

I juni 2011 tilldelades Anna Nilsson (chef Hållbarhetsanalys, Swedbank Robur), Chartered Financial Analysts (CFA) priset för den person/organisation som betytt mest för att öka kunskapen om ESG-frågor (Environmental, Social and Governance) i investeringsprocessen.

Swedbank Robur fick 2011 utmärkelsen "Leading European Charity Fund Provider", och förstapriset i "Profit for Non Profit Award" i kategorin "Ideella fonder". Utmärkelsen och priset delades ut av Axylia Conseil i samarbete med Morningstar.

Vi vill se extra försiktighet vid utvinning av olja i Arktis!

Tillgången på lättillgänglig olja blir allt mindre och därför blir utvinningsmetoder som tidigare inte var lönsamma, nu allt mer intressanta för oljebolag. Oljeutvinning i Arktis var tidigare inte möjligt eftersom stora delar av området var täckt av is året runt, men på grund av den ökade avsmältningen och teknikutvecklingen är numera nya områden möjliga för oljeutvinning.

Det finns alltid en risk att olyckor kan ske vid oljeutvinning. Den extra känsliga naturen i Arktis i kombination med att möjligheter för sanering vid en olycka är begränsade, gör utvinning och djuphavsborrning i Arktis kontroversiellt.

Vårt ståndpunktsdokument om fossil olja och gas belyser särskilt frågan om djuphavsborrning och utvinning i känsliga områden. Utifrån vår ståndpunkt inledde vi en dialog med bolag som är involverade i eller planerar oljeutvinning i Arktis. Vi kommer under 2012 att fortsätta dialogen i syfte att sätta fokus på frågorna och betona vikten av mycket stor försiktighet och god beredskap för eventuella olyckor. Utifrån ståndpunktsdokumentet har vi tidigare fokuserat på djuphavsborrning, aktivitet i konfliktområden och utvinning av oljesand.

Vi vill att kakaointustrin tar sitt ansvar för barns rättigheter!

Sedan många år tillbaka har det rapporterats om barnarbete vid kakaoplantager i västra Afrika. Swedbank Robur har sedan 2010 en ståndpunkt om barns rättigheter. Under 2011 inledde vi en dialog med bolag som använder kakao i sin tillverkning om vad de har gjort för att motverka barnarbete vid kakaoplantager samt vilka utmaningar och möjligheter som finns. Svaren från företagen pekar på styrkan i att göra branschgemensamma insatser. Genom denna dialog vill vi bidra till att hålla frågan aktuell hos berörda bolag. Vi fortsätter dialogen 2012.

Vi för dialog med teleoperatörer om mänskliga rättigheter

Teleoperatörer som är verksamma i icke-demokratiska länder riskerar att medverka till att mänskliga rättigheter kränks även om telekom och IT dessutom kan vara verktyg för demokratisering. Under 2011 förde vi återigen dialog med svenska teleoperatörer kring hur de hanterar riskerna i Eurasien där det finns länder med svagt skydd för mänskliga rättigheter och hög korruptionsrisk.

Vi tar ställning för hållbar produktion av palmolja!

Under 2011 har vi arbetat fram en ståndpunkt som ställer krav på ansvarstagande i bolag som hantlar stora volymer palmolja. Palmolja tillverkas genom att pressa frukterna från oljepalmen som odlas på anlagda plantager i tropiska områden. Storskalig odling av oljepalm tar stora arealer i anspråk och inverkar på det lokala samhället där plantagerna breder ut sig. Expansionen sker delvis på bekostnad av naturliga ekosystem och utrotningshotade arter genom att naturskog avverkas för att ge plats åt oljepalmer. Samtidigt är palmolja en viktig råvara som kan användas vid tillverkning av såväl livsmedel som rengörings- och hygienprodukter. Den används även som biobränsle. Idag finns metoder för att odla palmolja på ett mer hållbart sätt, vilket vi vill lyfta fram i våra bolagsdialoger. Frågan har diskuterats med bl.a. AarhusKarlshamn, Axfood och Oriflame.

Kriterier och process för hållbarhetsanalys

Swedbank Roburs hållbarhetsfonder investerar bara i de bolag som bäst hanterar sina hållbarhetsfrågor utifrån den bransch de är verksamma i. Vår interna hållbarhetsanalys resulterar i ett urval av bolag som klarat alla hållbarhetskriterier. Därefter sker förvaltarens finansiella analys om bolagen kan bli aktuella för investering. Analysarbetet innebär att:

- Vi får fram bolag med bäst hållbarhetsarbete genom en proaktiv djupanalys av varje bolag och jämför med branschens risker och möjligheter. Ju högre risk en bransch har desto större krav ställer vi på bolagen.
- Vi väljer bort de bolag som kan associeras med kränkningar av internationella normer för mänskliga rättigheter och miljö. Analysen baseras på allvarliga incidenter som bolagen kan kopplas till.
- Vi väljer bort företag med verksamheter som inte lever upp till våra kriterier för känsliga produkter, d.v.s. spel, alkohol, tobak, pornografi och vapen.

Vår hållbarhetsanalys sker utifrån kriterier som bygger på internationellt erkända ramverk som FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s Global Compact, Rio-deklarationen om hållbar utveckling och ILO:s kärnkonventioner.

För att säkerställa att våra analyser håller hög nivå och fokuserar på rätt frågor har vi ett externt miljö- och etikråd som ansvarar för att utveckla våra kriterier. Läs mer om Miljö- och Etikrådet på sid 18.

En analys av svensknoterade bolag börjar med att identifiera kritiska frågor för branschen och samla in offentlig information i sakfrågor och från de aktuella bolagen. Vi kontakter varje enskilt bolag och diskuterar hållbarhetsfrågorna på ett djupare plan. I vissa fall besöker vi även den operativa verksamheten, t.ex. fabriksbesök. Analysresultatet presenteras för Swedbank Roburs externa Miljö- och Etikråd som ger rekommendationer kring vilka bolag som vi bör avstå från att investera i ur hållbarhetssynvinkel och vilka bolag som är investeringsbara.

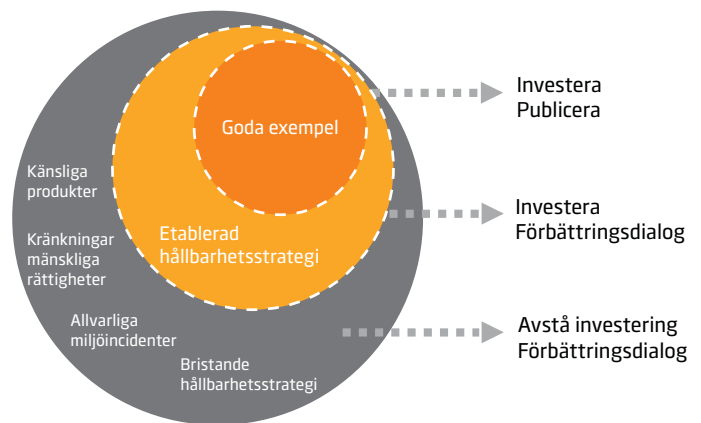
För bolag noterade på utländska marknader grundas vår hållbarhetsanalys på basinformation från externa leverantörer som vi bearbetar för att passa de kriterier och krav som vi ställer. Vi anlitar

MSCI ESG Research, Ethix SRI Advisors och GES Investment Services.

För några särskilda frågor har vi utvecklat ståndpunktsdokument. De används för att förtydliga vårt ställningstagande och som underlag för analys och fördjupade bolagsdialoger.

Swedbank Roburs ståndpunktsdokument:

- Energi- och klimatprincip
- Produktion av fossil olja och gas
- Barns rättigheter
- Odling av palmolja

Mer information om våra urvalskriterier och ståndpunktsdokument finns på vår webbplats swedbankrobur.se

Hållbarhetsanalysens frågeställningar

Swedbank Roburs hållbarhetsanalys ska hitta de bästa bolagen i varje bransch inom områdena Anställdas arbetsvillkor och rättigheter, Mänskliga rättigheter, Miljö och klimat samt Affärsetik där olika branscher har olika utmaningar. I analysen

undersöker vi på om bolagen har kartlagt sina risker, etablerat egna regelverk, uttryckt egna åtaganden och genomfört konkreta åtgärder som gör skillnad i praktiken. Nedan redovisar vi exempel på viktiga frågor inom varje analysområde.

Anställdas arbetsvillkor och rättigheter

Vi analyserar om bolaget har:

- identifierat risker för dåliga arbetsförhållanden och kränkningar av anställdas rättigheter i sin verksamhet.
- tagit aktiv ställning för fackliga rättigheter
- ett systematiskt arbete för hälsa och säkerhet
- arbetat för anställdas rättigheter och acceptabla arbetsvillkor hos leverantörer
- motverkat diskriminering

Exempel: Ett bolag med anställda och leverantörer i länder med svag arbetslagstiftning har utarbetat en uppförandekod för acceptabla arbetsvillkor. Bolaget säkerställer att uppförandekoden efterlevs internt och hos prioriterade leverantörer genom att både utbilda, kontrollera och följa upp förbättringar.

Mänskliga rättigheter

Vi analyserar om bolaget har:

- verksamhet i konfliktområden och hur bolaget säkerställer att befolkningens rättigheter inte åsidosätts
- risk för att barns rättigheter kränks i något led av värdekedjan och vad företaget gör för att motverka detta
- motverkat att människor tvångsförflyttas när bolaget direkt eller indirekt har koppling till verksamheter som kräver stora landområden

Exempel: Ett bolag köper råvaror som odlas i ett land där hög risk finns för brott mot mänskliga rättigheter. Bolaget har därför valt att prioritera de leverantörer som kan erbjuda spårbarhet, transparens och säkerställa att odlingarna inte är inblandat i markkonflikter.

Miljö och klimat

Vi analyserar om bolaget har:

- kontroll på verksamhetens miljö- och klimatpåverkan och försöker minska denna
- klimatfokus vid transporter och distribution av varor
- miljö- och klimatfokus vid produktutveckling

Exempel: Ett bolag har identifierat energiförbrukning vid tillverkning som den största miljöpåverkan. Genom att utnyttja spillvärme från en del av tillverkningen till att värma upp en annan del kunde energibehovet minskas i tillverkningen.

Affärsetik

Vi analyserar om bolaget har:

- identifierat sina affärsetiska risker
- tagit aktiv ställning mot mutor och korrup-tion
- genomfört de åtgärder som krävs för att motverka affärsetiska risker

Exempel: Ett bolag med affärsverksamhet i Ryssland har som praxis vid affärsförhandlingar att minst två representanter ska delta för att minska risken för mutor.

Resurser och kontakt

Arbetet koordineras genom avdelningen för ägarstyrning och hållbarhetsanalys som består av sju personer, varav fyra hållbarhetsanalytiker.

Swedbank Roburs Miljö- och Etikråd

Rådet består av externa experter som ansvarar för att utveckla våra kriterier för hållbarhetsanalys. Rådet består av:

- Marianne Nilsson (ordförande), chef Ägarstyrning och hållbarhet Swedbank Robur
- Renée Andersson, etik och miljöansvarig Indiska Magasinet AB
- Gösta Karlsson, controller Unionen
- Thomas Bergmark, konsult och grundare av Bergmark Sustainability AB, tidigare hållbarhetschef IKEA
- Agneta Melin, miljöchef Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), tidigare miljöchef TetraPak Norden
- Ulrika Rasmuson, konsult och delägare i Riddarfjärden Ledarskap och Utveckling AB, ledamot i styrelsen för Världsnaturfonden, tidigare generalsekreterare i Svenska Naturskyddsföreningen
- Claes Trollestad, docent i livsåskådningsvetenskap, partner i Gullers Grupp AB.

Kontakt

Har du frågor om vårt arbete med ägarstyrning eller hållbarhetsanalys?

Marianne Nilsson, chef Ägarstyrning och hållbarhet
tel. 08-5859 24 15
marianne.nilsson@swedbankrobur.se

Åsa Nisell, ägarstyrningsansvarig
tel. 08- 5859 22 12
asa.nisell@swedbankrobur.se

Anna Nilsson, chef Hållbarhetsanalys
tel. 08- 5859 26 76
anna.nilsson@swedbankrobur.se